

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО ПІДХОДУ В УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ

М.Д. Балджи, д.е.н., професор

Програмно-цільовий підхід в управлінні використовується протягом багатьох років у більшості розвинених країн світу і вже зарекомендував себе як ефективний інструмент реалізації державної економічної та соціальної політики.

Ключовою особливістю програмного управління є те, що вирішуються за допомогою програмно-цільового підходу завдання не можуть бути вирішені при використанні стандартних «рутинних» управлінських процедур органів влади, муніципального управління та комерційних структур, а також в рамках дій виключно однієї зі сторін процесу. Отже, одним з основних ознак програмно-цільового підходу є його комплексність і наявність відповідних організаційних форм реалізації програм, що дозволяє застосовувати його як на державному, так і на регіональному рівнях.

Програмно-цільовий підхід до рішення регіональних проблем, слід розглядати як інструмент регіональної політики, що одночасно забезпечує як формування цієї політики в цілому, та її реалізацію у вигляді конкретних програм різного рівня і призначення. Функціональна роль програмно-цільового підходу полягає в тому, щоб виявити принципи та внутрішню логіку формування регіональної економіки, визначити структуру й елементи, їхній взаємозв'язок і механізм функціонування. Інструментом програмно-цільового управління є насамперед цільові комплексні програми. У країнах з розвинутою економікою вони розробляються і реалізуються на державній і недержавній основі. Програмно-цільове управління в країнах з ринковою системою господарювання можна назвати своєрідною формою державного планування, що спирається на систему державних замовлень. В Україні становлення програмно-цільового управління було обумовлене прийняттям Бюджетного кодексу України, а також інших законодавчих та нормативних документів і на сьогодні це все потребує ще більш детального розвитку та вдосконалення.

Елементи результативного бюджетування на всіх етапах цього підходу дозволяють конкретизувати функції цільового управління, підвищити його ефективність на основі використання системи

оцінок цільових програм. Цикл розробки та реалізації програм представлений на рисунку 1.

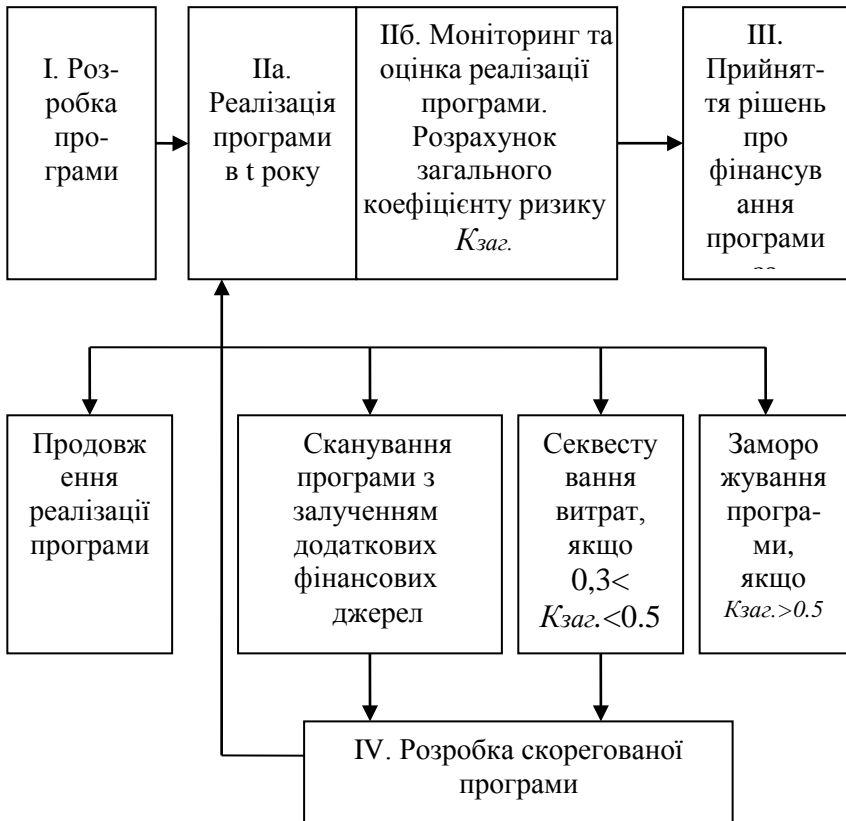

Рисунок 1 – Алгоритм реалізації цільової програми соціально-економічного розвитку регіону

Запропонована оцінка програм використовується на етапах I та IIб для прийняття рішення про подальшу її реалізацію на III етапі. Розробку програми починають з постановки цілей розвитку регіону, адже цілі нерозривно пов'язані з коштами, тому є взаємозамінними, а мета, що досягнута, стає засобом досягнення наступного завдання.

Цільові програми дозволяють визначити мету, описати всі рівні вирішення проблеми і необхідні для цього ресурси, проконтролювати витрачання виділених коштів і ступінь досягнення поставленої мети, а також дозволяють сконцентрувати дефіцитні ресурси на найбільш пріоритетних напрямках, тому виявляються ефективним інструментом управління.